

Verohallinnon valvontahavainnot

28.9.2023 Tommi Lehtinen, ylitarkastaja, Asiakkuusyksikkö, harmaan talouden torjunta, Verohallinto

Toiminta-ympäristö raksa-Suomessa

- Lainsäädännöllinen viitekehys
 - luotu mm. harmaantalouden torjuntaan uusia lakeja 2000-luvulla, osa spesifiä rakennusalalle
 - lisähaasteita tuonut työnteon uudet muodot - näky mm. ulkomaalaisten rekisteröinnissä Verohallinnossa
- Rakennusalan omat toimet
 - lainsäädännön ylittäviä keinoja, hyödynnetään luotuja järjestelmiä laajemmaltikin
 - torjunta ei vain viranomaisten asia - resurssit, vaikuttavuus
- Yritysten toiminta
 - herkempiä ulkopuolisille vaikutuksille, toimivia keinoja löydettävissä - tahtotila ja kustannukset?
 - yhteistyö Verohallinnon kanssa, mm. isot työmaat
- Haasteet
 - esim. ulkomainen työvoima, alihankinta
 - myös todellisen toiminnan peittäminen vs. viranomaisten näyttökynnys, vaatii paljon resurssia saada "lopullinen selvyys" - aina ei mahdollista saada

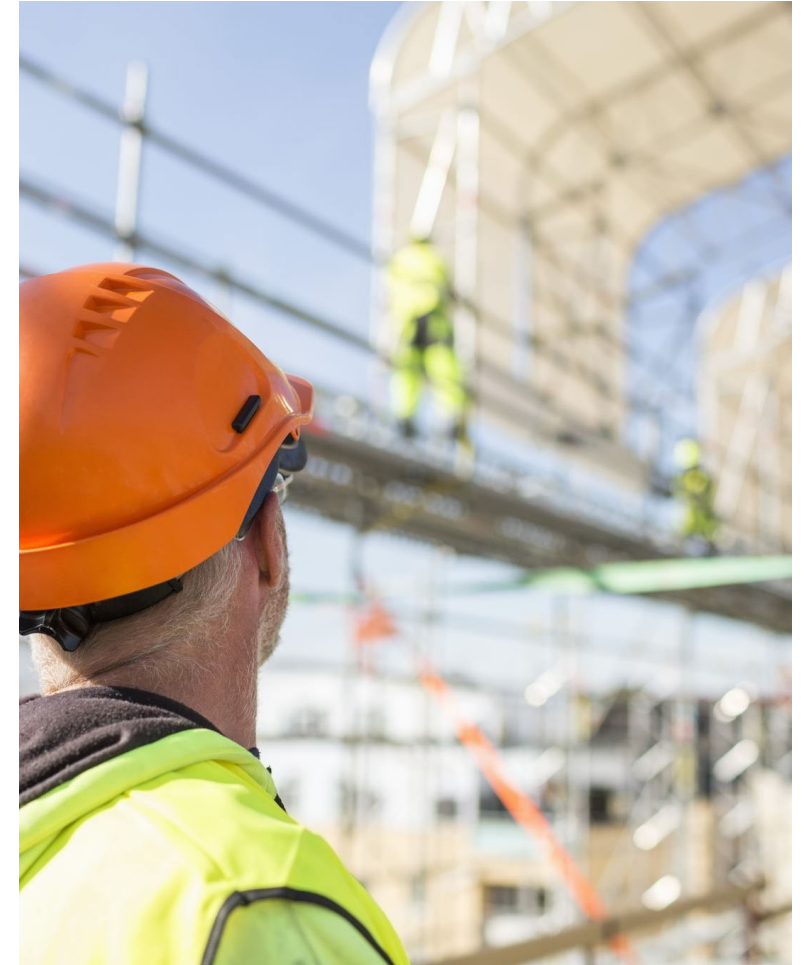
Viimeaikainen kehitys

- **Ensin tuli covid, sitten kova inflaatio...**
 - Heikot suhdannenäkymät ainakin toistaiseksi
 - Nykyinen taloudellinen tilanne ja sen haasteet
 - kustannuksien karsinta ja säästöjen hakeminen ns. ei pakollisesta toiminnasta
 - focus perusliiketoiminnan turvaamisessa, muu tekeminen jää vähemmälle eli
- otollista aikaa myös niille, jotka hakevat etua kyseenalaisin keinoin mm. alihintaiset urakat (jätetään ainakin osa velvoitteista hoitamatta jne.)
- valvoville viranomaisille lisää työtä
 - näkyy viiveellä esim. Verohallinnon valvontatilastoissa

Työmaihin kohdistuneet valvontakäynnit

- 1.1.-31.8.2023 aikana on valmistunut 155 valvontakäyntiä
 - 34% laiminlyöty rakentamisen tiedonantovelvollisuus
 - ilmoituksilta puuttuvia työntekijöitä 88% (4709 hlöä)
 - puuttuvia urakoita 254 kpl
 - muita yleisiä virheitä: väärä työnantajatieto tai työsuhteen laji
 - havaittu myös aiheettomasti ilmoitettuja työntekijöitä tai urakoita
 - yhteisvalvontaa vähintään yhden muun viranomaisen kanssa lähes joka toisessa valvontakäynnissä

Harmaa talous rakennusalalla – ilmiöitä ja Verohallinnon havaintoja

- Tyypillisiä ilmiöitä
 - piiloketjutus, pimeä työvoima, valeyrittäisyys, kevytyrittäjien käyttöön liittyvät epäselvyydet, korruptio, työvoiman hyväksikäyttö, järjestäytyneen rikollisuuden "läsnäolo"
 - peitellään todellinen toiminta muilta tahoilta ja viranomaisilta, hyväksikäytetään järjestelmää
 - lyhyen elinkaaren yritykset, monimutkaisemmat järjestelmät, kv-kytkökset, laskutuspalvelujen käyttö...
 - näkyy eri asteisissa "harmaan sävyissä"
 - uusia työkaluja mm. teknologian kehityksen myötä - haastetta viranomaisille ja kaikille

Harmaa talous rakennusalaalla – ilmiöitä ja Verohallinnon havaintoja

- Laskutuspalvelujen käyttö on tuonut valvontaan lisähaastetta
 - havaintoja siitä, että osa palveluista toimii ns. business ensin
 - ei oikeastaan tietoa siitä, mitä sovittu ja kenen toimesta ja onko annetut tiedot oikeat
 - osalla puutteita myös ilmoittamisessa, myös verotukseen liittyviä laiminlyöntejä
 - joillekin toimijoille uusi "työkalu" moninaisiin tarkoituksiin

- Viranomaisyhteistyön näkökulmasta jatkettu kehittämistä
 - lainsäädännön puitteissakin voidaan kehittää yhteistyötä, kuitenkin osa vaatii lakimuutoksia

Sinulle.

